

@adabiatyari	طراح: باری	تاریخ امتحان: ۹۹ / ۰۸ /	پایه: دهم	روشته: کلیه رشته ها
دیبورستان:				اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه
سال تحصیلی: ۱۳۹۹/۱۴۰۰				اداره آموزش و پرورش تاحیه ۳

## سوالات صفحه اول

ردیف

## توضیحات آزمون

سی و یک پرسش با توجه به موضوعات درس های ۱ تا ۵ کتاب درسی تهیه شده که برای پاسخ به آن ها ۷۵ دقیقه فرصت دارد.

**الف) قلمرو زبانی (۲ نمره) معنی واژه، املای واژه و دستور**

در عبارات و اشعار زیر، معنی واژه های مشخص شده را بنویسید.

۰/۲۵ ..... )

الف) گفت درین معركه، يكتا منم

۰/۲۵ ..... )

تاج سر گلبن و صمرا منم

۰/۲۵ ..... )

ب) رنج هيچکس ضایع مکن و همه کس را بهسزا، حقشناس باش.

۰/۲۵ ..... )

ج) وین بوم محنت از پی آن تا کند خراب

بر دولت آشیان شما نیز بگذرد

۰/۲۵ ..... )

د) چندان تناوری و بلند که به هنگام تماشا کلاه از سر کودک عقل می افتد.

معادل درست هر یک از توضیحات زیر را از داخل کمانک انتخاب کنید.

۰/۲۵ ..... )

الف) سرخی خورشید هنگام صبح، سپیده صبح، فجر

۰/۲۵ ..... )

ب) بی اصل، ناممکن، اندیشه باطل

املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.

۰/۲۵ ..... )

الف) زین (نمط - نمت) آن مست شده از غرور / رفت و ز مبدأ چو کمی گشت دور

۰/۲۵ ..... )

ب) هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم / در (حظیظ - حضیض) هم می توان عزیز بود

در هر یک از عبارات زیر، یک غلط املایی وجود دارد، آن را پیدا کرده و اصلاح کنید.

۰/۲۵ ..... )

الف) خواست کز آن ورته قدم در کشد / خویشن از حادثه برتر کشد

۰/۲۵ ..... )

ب) خونت با خون بهایت حقیقت در یک تراز ایستاد و عظمت، ضامن دوام جهان شد.

در گروه کلمات زیر، دو غلط املایی وجود دارد؛ آن ها را پیدا کنید و شکل صحیح هر یک را بنویسید.

(صاحب پیرایه - بهر سهمگن - قرابت و فامیل - بشریت رهگذار - آب عجل - طالع مسعود - غرش و عwoo)

۰/۵ ..... )

## مضارع اخباری

## امر

## فعل

## دیده بودید

## جدول مقابل را کامل کنید. (با حفظ شخص)

۰/۵

در عبارات زیر، کدام قسمت جمله حذف شده است؟ نوع حذف را در هر عبارت بنویسید.

الف) گفت: جان پدرا تو نیز اگر بختی، به از آن که در پوستین خلق افتی. (.....)

ب) این جهان خانه خداست و فرش وی زمین است و چراغ وی ماه. (.....)

مضارع دوم بیت زیر را بر اساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی مرتب کرده و بنویسید.

چون بگشاییم ز سر مو شکن ماه ببیند رخ خود را به من

۰/۷۵ ..... )

با توجه به عبارت « عاقل از منافع دانش هرگز نومید نگردد و در دفع مکاید خطرناک دشمن تأخیر صواب نبیند » :

الف) نقش دستوری واژه « منافع » چیست؟

ب) در گروه « مکاید خطرناک دشمن » هسته و واپسنه (را) مشخص کنید و سپس نوع واپسنه ها را بنویسید.

۱/۲۵ ..... )

برای واژه « رونق » یک مترادف بنویسید.

سوالات آزمون درس: فارسی (۱)	پایه: دهم	رشته: کلیه رشته ها	تاریخ امتحان: ۹۹ / ۰۸ /	طراح: باری
نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه			
نام کلاس:	اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳			
سال تحصیلی: ۱۴۰۰/۱۳۹۹				ردیف
سؤالات صفحه دوم				ردیف
<b>ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) حفظ شعر، تاریخ ادبیات و آرایه های ادبی</b>				
۰/۲۵	که عَلَمْ كند به عالم شهدای کربلا را؟ « کدام است؟ ..... ب) به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب ○	..... الف) به جز از علی که گوید به پسر که قاتل من ○	..... الف) به جز از علی که گوید به پسر که قاتل من ○	۱۱
۰/۲۵	..... ب) که لسان غیب خوش تر بنوازد این نوا را ○	..... الف) که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را ○	..... الف) که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را ○	۱۲
۰/۵	..... ..... ب) علی شناختم من، به خدا قسم، خدا را	..... ..... ..... الف) علی ای همای رحمت، تو چه آیتی خدا را!! ب) ..... .....	..... ..... ..... الف) علی ای همای رحمت، تو چه آیتی خدا را!! ب) ..... .....	۱۳
۰/۵	در جدول زیر، مشخص کنید که هر یک از آثار گروه «الف» متعلق به کدام نویسنده یا شاعر گروه «ب» است. <b>گروه ب ( * یک واژه اضافه است )</b> نصرالله منشی / خواجه نظام‌الملک توosi / عنصرالمعالی کیکاووس ( ..... )	..... <b>گروه الف</b> قابوس‌نامه / سیاست‌نامه	..... <b>گروه الف</b> قابوس‌نامه / سیاست‌نامه	۱۴
۰/۲۵	« دیوار » اثر کیست؟ الف) نیما یوشیج ○ ب) سیف فرغانی ○ ج) شهریار ○ د) جمال میرصادقی ○	..... ..... ..... .....	..... ..... ..... .....	۱۵
۰/۲۵	درستی یا نادرستی عبارت زیر را تعیین کنید. شعر سپید « پاسداری از حقیقت » از کتاب « گوشواره عرش » اثر « موسوی گمارودی » انتخاب شده است. درست ○ نادرست ○	..... ..... ..... .....	..... ..... ..... .....	۱۶
۰/۲۵	آرایه ادبی کدام گزینه در بیت « لیک چنان خیره و خاموش ماند / کز همه شیرین سخنی گوش ماند » وجود ندارد؟ الف) حس‌آمیزی ○ ب) کنایه ○ ج) تشبیه ○ د) تمجاز ○	..... ..... ..... .....	..... ..... ..... .....	۱۷
۰/۲۵	کدام یک از ترکیبات زیر، « اضافه تشبیه » است? الف) وجود تاریخ ○ ب) تن ساحل ○ ج) تیر جور ○ د) لبان اراده ○	..... ..... ..... .....	..... ..... ..... .....	۱۸
۰/۵	در کدام یک از عبارت‌های زیر، آرایه « حُسْن تعلیل » وجود دارد؟ دلیل خود را بنویسید. ( الف) درختان را دوست می‌دارم که به احترام تو قیام کرده‌اند. ( ب) بر تالابی از خون خویش در گذرگه تاریخ ایستاده‌ای.	..... .....	..... .....	۱۹
۰/۲۵	با توجه به بیت « در بُنِ این پردهٔ نیلوفری / کیست کند با چو منی همسری؟ » به پرسش‌های زیر پاسخ دهید: الف) در مصراع اول، « پردهٔ نیلوفری » استعاره از چیست؟ ( ..... ) ب) در مصراع دوم، « همسری کردن » کنایه از چیست؟ ( ..... )	..... .....	..... .....	۲۰
۰/۲۵	در بیت « گه به دهان، بر زده کف چون صدف / گاه چو تیری که رود بر هدف » یک نمونه جناس مشخص کنید.	.....	.....	۲۱
۰/۲۵	در بیت « چون داد عادلان به جهان در، بقا نکرد / بیداد ظالuman شما نیز بگذرد » یک نمونه تضاد مشخص کنید.	.....	.....	۲۲
۰/۵	بیت زیر را از نظر آرایه‌های ادبی بررسی کنید. ( ۲ مورد کافی است ) « بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بکشت / هم بر چراغدان شما نیز بگذرد » ( ..... )	..... .....	..... .....	۲۳
ادامه سوالات در صفحه سوم				

به ذام خدا						
ردیف	سوالات آزمون درس: فارسی (۱)	پایه: دهم	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان:	۹۹ / ۰۸ /	طراح: باری
	نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه	دیگرستان:			
	نام کلاس:	اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳	سال تحصیلی: ۱۴۰۰/۱۳۹۹			
	سؤالات صفحه سوم					
۱	<b>ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب</b> معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.	<b>۲۴</b>				
۰/۵	( الف) ابر ز من حامل سرمایه شد (.....)					
۰/۵	( ب) تا توانی از نیکی کردن میاسا و خود را به نیکوکاری به مردم نمای (.....)					
۰/۵	( ج) خون تو شرف را سرخگون کرده است (.....)					
۰/۵	( د) هم مرگ بر جهان شما نیز بگذرد (.....)					
۰/۵	( ن) دیده سیه کرده، شده زهره در (.....)					
۰/۵	( و) از آموختن ننگ مدار تا از ننگ رسته باشی (.....)					
۰/۵	( ه) شمشیری که بر گلوی تو آمد همه چیز را در کاینات به دو پاره کرد (.....)					
۰/۵	( ی) زین کاروانسرای بسی کاروان گذشت (.....)					
۰/۲۵	مفهوم کلی بیت «گل به همه رنگ و برازنده‌گی / می‌کند از پرتو من زندگی» کدام است؟ الف) غرور و تکبر ○ ب) تواضع و فروتنی ○	<b>۲۵</b>				
۰/۲۵	شاعر در کدام عبارت، از مفهوم «شرف المکان بالملکین» بهره گرفته است? الف) آه، ای مرگ تو معیار! / مرگت چنان زندگی را به سخره گرفت / و آن را بی‌قدرت کرد ... ○ ب) در فکر آن گودالم / که خون تو را مکیده است / هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم ... ○	<b>۲۶</b>				
۰/۲۵	بیت «ما بارگه دادیم، این رفت ستم بر ما / بر قصر ستمکاران، گویی چه رسد خذلان؟» یادآور کدام یک از ابیات زیر است? الف) چون داد عادلان به جهان در، بقا نکرد / بیداد ظالمان شما نیز بگذرد ○ ب) چو سرو از راستی برزد عَلَم را / ندید اندر جهان تاراج غم را ○	<b>۲۷</b>				
۰/۵	مفهوم عبارت «گندمنمای جوفروش مباش» را بنویسید. (.....)	<b>۲۸</b>				
۱	با توجه به محتوای درس «بیداد ظالمان» و بیت «ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع / این گرگی شبان شما نیز بگذرد» منظور از «رمه» و «چوپان گرگ طبع» چه کسانی هستند؟ و پیام اصلی این سروده چیست? (.....)	<b>۲۹</b>				
۰/۷۵	درباره ارتباط معنایی حدیث «حاسبوا قبلَ أَنْ تُحاسبُوا» و عبارت زیر توضیح دهید: «و اندر همه کاری داد از خویشتن بده، که هر که داد از خویشتن بدهد، از داور مستغنى باشد.» (.....)	<b>۳۰</b>				
۱	درباره ارتباط معنایی و مفهومی «شاد و بی‌غم بزی که شادی و غم/زود آیند و زود می‌گذرند» با عبارت زیر توضیح دهید: «هر شادی که بازگشت آن به غم است، آن را شادی مشمر، و به وقت نومیدی امیدوارتر باش و نومیدی را در امید، بسته دان و امید را در نومیدی.» (.....) (.....)	<b>۳۱</b>				
۲۰	شادی، رادی و آزادی شما را آرزوهمند					

سوالات آزمون درس: فارسی (۱)	پایه: دهم	رشته: کلیه رشته‌ها	تاریخ امتحان: ۹۹ / ۰۸ /	طراح: یاری
نام و نام خانوادگی:	اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه	دیپرستان:		
نام کلاس:	اداره آموزش و پرورش تاحیه ۳	سال تحصیلی: ۱۴۰۰/۱۳۹۹		

## ۱۰۰ پاسخ تشریحی ۱۰۰

### الف) قلمرو زبانی (۲ نمره) معنی واژه، املای واژه و دستور

- پاسخ پرسش شماره ۱ **الف) گلبن**: بتوه یا درخت گل، به ویژه بوته گل سرخ (ب) ضایع: تباہ، تلف (ج) محنت: اندوه، غم (د) تناور: تنومند، فربه، قوی جشّه.
- پاسخ پرسش شماره ۲ **الف) سرخی** خورشید هنگام صبح، سپیده صبح، فجر **فق / ب)** بی اصل، ناممکن، اندیشه باطل **محال**.
- پاسخ پرسش شماره ۳ **شكل املای صحیح واژگان: الف)** نمط (ب) حضیض.
- پاسخ پرسش شماره ۴ **غلط املایی و شکل صحیح آن** **عبارت الف)** ورت: ورطه / عبارت (ب) عظمت: عزمت.
- پاسخ پرسش شماره ۵ **غلطهای املایی و شکل صحیح آن** **بهر سهمگن: بحر سهمگن / آب عجل: آب اجل.**
- پاسخ پرسش شماره ۶ **امر: ببینید / مضارع اخباری: می بینید.**
- پاسخ پرسش شماره ۷ **الف) حذف فعل «است = می باشد» به قرینه معنایی / ب) حذف فعل «است» به قرینه لفظی.**
- پاسخ پرسش شماره ۸ **شکل مرتب شده مصراع دوم: ماه رخ خود را به (به وسیله) من ببیند = ماه به (به وسیله) من رخ خود را ببیند.**
- پاسخ پرسش شماره ۹ **الف) «منافع نقش» متمم (متمم) / ب) مکاید (هسته) - خطروناک (وابسته از نوع صفت) - دشمن (وابسته از نوع مضافقه).**
- پاسخ پرسش شماره ۱۰ **متراff و واژه «رونق»: اعتبار - درخشش.**

### ب) قلمرو ادبی (۵ نمره) حفظ شعر، تاریخ ادبیات و آرایه‌های ادبی

- پاسخ پرسش شماره ۱۱ **جواب قسمت ب)** به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب.
- پاسخ پرسش شماره ۱۲ **جواب قسمت الف)** که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را.
- پاسخ پرسش شماره ۱۳ **جواب قسمت الف)**: که به ماسوا فکنده همه سایه هما را/جواب قسمت ب): دل اگر خداشناسی همه در رُخ علی بین
- پاسخ پرسش شماره ۱۴ **قبوس نامه «اثر عنصرالمعالی کیکاووس» / سیاست نامه «اثر خواجه نظام الملک توosi».**
- پاسخ پرسش شماره ۱۵ **«دیوار» اثر جمال میرصادقی** است.
- پاسخ پرسش شماره ۱۶ **شعر سپید «پاسداری از حقیقت» از کتاب «گوشواره عرش» اثر موسوی گرمارودی** «انتخاب شده است.
- پاسخ پرسش شماره ۱۷ **جواب قسمت د) / شیرین سخنی: حس آمیزی - خاموش ماند: کنایه از سکوت - گوش: مجاز از شنیدن و شنونده.**
- پاسخ پرسش شماره ۱۸ **جواب قسمت ج) اضافه تشییه: تیر جور / بقیه اضافه استعاری: وجودن تاریخ - تن ساحل - لبنان اراده.**
- پاسخ پرسش شماره ۱۹ **جواب قسمت الف): زیر برای حالت قیام درختان دلیلی غیر واقعی، ادبی و زیبا آورده است.**
- پاسخ پرسش شماره ۲۰ **جواب قسمت الف): پرده نیلوفری «استعاره از آسمان»/جواب قسمت ب): همسری کردن «کنایه از برابری و رقابت»**
- پاسخ پرسش شماره ۲۱ **یک نمونه جناس: صدف با هدف (جناس ناهمسان = ناقص اختلافی).**
- پاسخ پرسش شماره ۲۲ **یک نمونه تضاد: داد با بیداد و عادلان با ظالمان.**
- پاسخ پرسش شماره ۲۳ **باد: استعاره از مرگ / شمع: استعاره از وجود انسان‌های بزرگ / چراغدان: استعاره از زندگی / تلمیح به «کل نفسی ذاته‌الموت» / شمع و چراغدان و بکشتن: تناسب (مراعات نظری) / باد به شمع و چراغدان بوزد: کنایه از مرگ و نابودی / باد و شمع، باد و چراغ: تضاد.**

### ج) قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب

- پاسخ پرسش شماره ۲۴ **الف) ابر، سرمایه اش را که باران است، از من گرفته است. // ب) تا می توانی نیکی کن و خودت را فرد نیکوکاری معرفی کن. ج) خون تو به شرف ارزش داده است. // د) حتماً مرگ به سراغ شما هم خواهد آمد. // ن) دریا، بسیار خشمگین و ترسناک بود و از یادگیری، احساس شرم نکن تا از شرمندگی نادانی، رها شوی. // ه) شمشیری که گلوبی تو را برید، همه دنیا و موجودات را به دو بخش تقسیم کرد ی) انسان‌ها و حکومت‌های زیبادی به کاروانسرای دنیا آمدند و رفتند.**
- پاسخ پرسش شماره ۲۵ **مفهوم کلی بیت «گل به همه رنگ و برازنده‌گی / می‌کند از پرتو من زندگی»: الف) غرور و تکبر.**
- پاسخ پرسش شماره ۲۶ **مفهوم «شرف المکان بالملکین»: ب) در فکر آن گودالم/که خون تو را مکیده است/هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم**
- پاسخ پرسش شماره ۲۷ **بیت صورت سوال یادآور بیت الف) چون داد عادلان به جهان در، بقا نکرد / بیداد ظالمان شما نیز بگذرد.**
- پاسخ پرسش شماره ۲۸ **مفهوم عبارت: فریب‌کاری و دو رویی.**
- پاسخ پرسش شماره ۲۹ **رمد - چوبان گرگ طبع: حاکمان ظالم - پیام اصلی: گذرا بودن و ناپایداری حکومت ظالمان و از بین رفتن ظلم.**
- پاسخ پرسش شماره ۳۰ **هر دو عبارت به رعایت عدالت و انصاف تأکید دارند؛ زیرا با این کار به حسابرسی و قضاؤت دیگران نیازی نداریم.**
- پاسخ پرسش شماره ۳۱ **هر دو عبارت بر گذرا بودن و ناپایداری خوشی و ناخوشی‌های زندگی اشاره دارند و به ما یادآور می‌شوند که آمدن این غم و شادی‌ها روال طبیعی دنیاست و نباید فریب شادی‌ها را بخوریم و از غم‌ها خیلی غمگین نشویم؛ زیرا هر دو رفتنی هستند.**